

Cytat na dziś:

„Każdy, kto przestaje się uczyć, jest stary, czy to w wieku dwudziestu, czy osiemdziesięciu lat. Każdy, kto kontynuuje naukę, pozostaje młody.”

Henry Ford

Kształcenie ustawiczne

Co oznacza pojęcie kształcenie ustawiczne?

Oznacza ono „naukę, rozwój indywidualny i społeczny oraz ciągłe podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i wiedzy ogólnej w okresie całego życia – od etapu przedszkolnego do emerytury włącznie”*. Terminy pokrewne to: „Uczenie się przez całe życie” lub „Life long Learning” (ang.), w skrócie: LLL

* Definicja przyjęta przez Unię Europejską.

Kształcenie dorosłych w końcu XX i na początku XXI wieku nabiera nowego wymiaru. Niestabilna sytuacja społeczno-polityczna, specyficzna sytuacja na rynku pracy stawia przed edukacją dorosłych nowe wyzwania. Rosnące wymagania pracodawców, nieustający rozwój nowych technologii, to tylko niektóre z przesłanek modyfikujących oświatę dorosłych.

Idea uczenia się przez całe życie, edukacji permanentnej, kształcenia ustawicznego, staje się kluczowym zagadnieniem w dobie wiedzy i kształtowania się społeczeństwa informacyjnego. Bieżące uzupełnianie kompetencji i zdobywanie coraz to nowych jest warunkiem koniecznym, by nadążyć za tempem zachodzących zmian, zrozumieć otaczający świat i radzić sobie w zmieniającej się rzeczywistości.

Pojawiające się, nowe umiejętności, zarówno zawodowe jak i społeczne, niezbędne są zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym, po to by utrzymać zatrudnienie, uniknąć marginalizacji, pozostać aktywnym obywatelem, osiągnąć i utrzymać wysoki poziom życia. To wszystko wymaga ustawicznego rozwoju.

Po co mamy się uczyć?

Jest wiele powodów, dla których warto stale się doksztalać i zdobywać nowe umiejętności. Wymieńmy choćby trzy z nich:

- By móc znaleźć i UTRZYMAĆ satysfakcjonującą pracę; by być pracownikiem atrakcyjnym dla pracodawców.
- By rozumieć otaczającą nas rzeczywistość, nadążać za nowoczesnością, np. umieć obsługiwać stale udoskonalane przedmioty codziennego użytku, korzystać z coraz bardziej zaawansowanych technologicznie usług (zakup wycieczki przez Internet, przegranie muzyki na wygodny nośnik, „doładowanie” konta w telefonie itp.)
- By ...mieć lepsze samopoczucie! Z psychologii wiemy, że osoby, które mają szereg różnych kompetencji (czyli: dużo umieją), mają wyższą samoocenę, są bardziej pewne siebie. Rozwijanie się

w różnych dziedzinach, uczestnictwo w kursach, zdobywanie pierwszych doświadczeń zawodowych procentuje też w postawi szerszej sieci kontaktów i uznania ze strony rówieśników.

Wiele osób traktuje naukę jako przykry obowiązek, którego należy unikać, lub odkładać go jak najdalej w czasie. Uczenie się kojarzy się im często z monotonną pracą pamięciową, przyswajaniem dużej ilości faktów nie powiązanych z codziennym życiem. A przecież tak wcale nie musi być! Uczenie może mieć wiele form – często (choć nie zawsze) to od nas zależy, czego i jak się uczymy.

Często nie zdajemy sobie z tego sprawy, ale uczymy się:

- Robiąc nową sałatkę;
- Pomagając w nauce młodszemu rodzeństwu;
- Uczestnicząc w wolontariacie (np. WOŚP);
- Oglądając program na temat kultur innych krajów;
- Grając w grę komputerową (!)
- Rozmawiając ze swoim lekarzem na temat sposobu leczenia anemii.

Inne, mniej typowe przykłady uczenia się:

- Kurs gry na gitarze na YouTube;
  - Warsztaty kuchni portugalskiej;
  - Udział w grze symulacyjnej, jak inwestować pieniądze na giełdzie;
  - Czytanie bloga z interesującej Cię dziedziny;
  - Uczenie się, ...jak się uczyć, czyli poznawanie technik skutecznego zapamiętywania materiału...
- Ilość przykładów nie ma końca...

www ? www ? whatever, whenever, wherever

Co oznacza skrót www ? Whatever, whenever, wherever -uczymy się robiąc cokolwiek, w każdej chwili, gdziekolwiek jesteśmy.

Najnowszym trendem w edukacji jest... uczenie mobilne; dzięki nowym technologiom uczymy się w autobusie podczas dojazdu do szkoły czy będąc na wakacjach nad morzem.

Żyjemy w czasach zwanych erą globalizacji, czy epoką informacji. Oznacza to, że obserwujemy bardzo szybki postęp technologiczny i przyrost wiedzy naukowej we wszystkich dziedzinach życia. Co dziesięć lat ilość wiedzy na świecie podwaja się! W końcu XX wieku była ponad 1000 razy większa niż na jego początku!

Najbardziej cenionym dziś zasobem czy „kapitałem” jest - nie: ziemia czy fabryki produkcyjne (jak w poprzednich epokach) - ale WIEDZA; dostęp do informacji i ich tworzenie decyduje o naszym „być albo nie być”. Innowacyjne działania i innowacyjni ludzie wygrywają. Nie ucząc się – zostajesz w tyle za innymi.

Nasza WIEDZA decyduje o naszym przetrwaniu, także w sensie dosłownym; np. dobra znajomość udzielania zasad pierwszej pomocy może ocalić komuś życie. Nowe rodzaje nośników pamięci, nowe technologie ocieplania budynków, „oddychające” soczewki kontaktowe... Co kilka miesięcy wchodzi na rynek nowe modele smartfonów: iPhone3, iPhone4, iPhone5... Pościg za nowością wydaje się nie mieć końca...

Tak, czasem trzeba czasu, żeby odkryć, że warto uczyć się DLA SIEBIE...

Obserwując działania ludzi, możemy podzielić ich na tych, którzy kierują się motywacją zewnętrzną lub wewnętrzną. Motywacja zewnętrzna – wpływa ze stosowania kar i nagród używanych np. przez nauczycieli czy rodziców. Oznacza, że do podjęcia działania potrzebujesz metody „kija i marchewki”, oczekujesz korzyści zewnętrznych. Motywacja wewnętrzna – wpływa z naszych autentycznych potrzeb samorealizacji, budujemy ją sami. Gdy nauka jest związana w motywacją wewnętrzną, jej efekty będą najlepsze; osiągniesz więcej i będziesz miał przy tym lepsze samopoczucie (osoba kierująca się tym rodzajem motywacji częściej odczuwa silną przyjemność podczas podejmowania danej aktywności).

Motywacja zewnętrzna -motywacja wewnętrzna oznacza, że liczę na korzyści, chcę zdobyć nagrodę, zostać pochwalonym i docenionym. Motywacja wewnętrzna oznacza, że chcę być w czymś coraz lepszy, mam zainteresowania i zależy mi na ich rozwijaniu oraz zdobywaniu wiedzy, poszukuję odpowiedzi na ważne dla mnie pytania.

Warto wiedzieć, że zdolność do motywowania siebie została uznana za jedną z cech inteligencji emocjonalnej. Według amerykańskiego psychologa, Daniela Golemana umiejętność samodzielnego wyznaczania sobie celu i podejmowania wysiłku (narzucenia sobie samodyscypliny) sprawia, że mamy większe szanse osiągać sukcesy życiowe. Można zatem powiedzieć, że osoba, która podejmuje aktywność (np. uczy się) tylko z powodu presji zewnętrznej jest ....nie do końca inteligentna...

Nieprzekonanym do uczenia się należy przytoczyć wyniki badań oczekiwań pracodawców - wskazują one uwagę na fakt, iż jedną z najbardziej pożądanych cech u kandydata do pracy jest umiejętność UCZENIA SIĘ, stałego podwyższania swoich kwalifikacji

Nie ma dziś zawodu na całe życie!

Podwyższanie kwalifikacji oznacza często zdobycie nowego zawodu. Pamiętaj ,nie ma dziś zawodu na całe życie! Zmienia się popyt (zapotrzebowanie) na poszczególne zawody, powstają nowe dziedziny nauki i powiązane z nimi profesje; zawód zmieniać będziemy więc kilka razy w ciągu życia. Już dziś Amerykanie przez 40 lat życia zawodowego 11 razy zmieniają pracę, a 5 razy zawód.

Amerykanie są jedną z najbardziej mobilnych zawodowo nacji

Amerykanie są jedną z najbardziej mobilnych zawodowo nacji. Czym jest mobilność zawodowa? Jest to gotowość do zmiany pracy, zawodu, do zdobywania nowych kwalifikacji, gotowość do dostosowania się do zmieniających się wymogów pracodawcy. Oznacza to, że np. stolarz może zdobyć też kwalifikacje kucharza czy kierowcy samochodu ciężarowego, a fizjoterapeuta – zostać psychologiem sportu czy dietetykiem.

Rozróżniamy też mobilność geograficzną

Jest to gotowość do zmiany miejsca pobytu w celu podjęcia pracy w innym regionie, gotowość do przemieszczania się za pracę. Jeśli nie możemy znaleźć pracy na lokalnym rynku pracy, powinniśmy wziąć pod uwagę wyjazd na rynek regionalny, ogólnopolski lub globalny. Innymi słowy, pracy możemy szukać w innym mieście, innym województwie, czy za granicą.

Posiadanie tzw. kompetencji skrzyżowanych (z różnych dziedzin) będzie coraz częściej nie tyle atutem, co wymogiem rynku pracy. Nowoczesny pracownik ma być elastycznym dostawcą kompetencji. Mobilność (zarówno zawodowa, jak i geograficzna) jest zalecana przez Komisję Europejską; potencjalnie przyczynia się ona bowiem do zmniejszenia bezrobocia, gospodarczego i społecznego postępu oraz zrównoważonego rozwoju regionów. Dzięki mobilności firmy potrzebujące określonych specjalistów szybciej ich znajdują (gdyż mobilni pracownicy w porę zdobędą nowe dla siebie, poszukiwane na rynku pracy umiejętności), a osoby z regionów o wysokim bezrobociu – przemieszczają się do miejsc, gdzie jest dużo ofert pracy.

Cechy osoby mobilnej zawodowo:

- Zna swoje potrzeby i oczekiwania;
- Ma świadomość swoich możliwości i ograniczeń;
- Potrafi formułować cele i dążyć do ich realizacji;
- Dokonuje samodzielnych wyborów;
- Umie analizować informacje;
- Jest dokładna, skrupulatna, zorganizowana;
- Potrafi odróżniać rzeczy mniej ważne od ważniejszych;
- Jest pozytywnie nastawiona do życia, zmiany;
- Łatwo nawiązuje kontakty;
- Umie pracować w zespole;
- Jest otwarta na zmiany;
- Zna języki obce;

Podsumowując, można zacytować Kartezjusza: UCZĘ SIĘ WIĘC JESTEM!

Magdalena Gajerska-Kozak

Źródło:

<http://www.korzan.edu.pl/pdf/ustawiczne.pdf>

Prezentacja „Kształcenie ustawiczne i mobilność zawodowa”. Krakowska szkoła doradztwa zawodowego.